

Borås kommun

Boras.stad@boras.se

Rektorn vid Dannikeskolan

kerstin.koivisto@boras.se

Beslut för grundskola

efter tillsyn av Dannikeskolan
i Borås kommun

Tillsyn i Dannikeskolan

Skolinspektionen genomför tillsyn i Borås kommun under våren 2013. Vid tillsynen besöker Skolinspektionen samtliga skolenheter i kommunen.

Dannikeskolan besöktes av Skolinspektionen den 11 och den 22 januari 2013.

Fakta om skolan

Dannikeskolan är en skola med lokalintegrerad förskola och fritidshem och omfattar barn och elever i åldrarna 1 - 12 år. Skolan är belägen mitt i Dannike, i stadsdelen Öster i Borås kommun, i en naturskön miljö. Skolan har 75 elever inklusive förskoleklassen. Skolan är organiserad i en förskoleklass, en klass för årskurserna 1 - 2, en för årskurs 3, en för årskurserna 4-5 och en klass för årskurs 6. Rektorn, som också är rektor för närbelägna Målsrydskolan, tillträdde sin tjänst cirka tre månader innan Skolinspektionens tillsynsbesök.

Skolan redovisar till skolinspektionen en sammanställning av elevernas resultat i årskurserna 3 och 6. För läsåret 2011/12 når 84 procent av eleverna i årskurs 3 kunskapskraven för godtagbara kunskaper i ämnena matematik och svenska. Motsvarande andel för naturorienterande ämnen samt samhällsorienterande ämnen är 86 procent. I årskurs 6 visar sammanställningen för samma läsår att 100 procent av eleverna når de kunskaper som minst ska uppnås i de ämnen som redovisas. Flera av ämnena redovisas dock inte, det gäller exempelvis alla naturorienterande ämnen, alla samhällsorienterande ämnen, teknik samt hem- och konsumentkunskap. Betygsresultaten visar att alla elever nådde mist betyget E i samtliga ämnen. I något ämne fick samtliga elever samma betyg (D i bild). En sammanställning som rektor gjort av det underlag som finns i de skriftliga omdömena för läsåret 2012/13 visar dock att det i flera omdömen uttrycks oro för att elever inte kommer att nå målen i svenska, matematik och engelska. I den prognos som Borås centralt sammanställer framgår det däremot inte att det finns elever som befaras inte nå målen i svenska, matematik eller engelska men däremot i musik. Eftersom det inte samlats in resultat systematiskt finns det inga tidigare resultat att jämföra med.

Helhetsbedömning

Skolan saknar kunskapsredovisning i samtliga ämnen förutom betygen i årskurs 6. Skolan har inte analyserat några resultat och utvecklingsarbetet har överlag avstannat. För att utveckla undervisningen måste skolan, på ett bättre sätt än för närvarande, arbeta med det systematiska kvalitetsarbetet. Det innebär att rektorn för Dannikeskolan måste se till att skolan fortsättningsvis tar fram en samlad bild av kunskapsresultaten i samtliga ämnen och årskurser där

det finns kunskapskrav och använder den som en utgångspunkt i ett systematiskt kvalitetsarbete. Dannikeskolan måste också bättre dokumentera och utifrån resultaten, såväl kunskapsresultat som andra resultat, utvärdera effekterna av det arbete som görs samt utifrån det dra slutsatser om vilka åtgärder som ska vidtas under den kommande perioden för att öka måluppfyllelsen. Ett systematiskt kvalitetsarbete är grunden för att rektorn ska kunna identifiera utvecklingsbehov och utifrån det leda skolan pedagogiskt så att verksamheten utvecklas och måluppfyllelsen ökar.

För samtliga elever vid Dannikeskolan upprättas en individuell utvecklingsplan (IUP) med skriftliga omdömen vid utvecklingssamtalen en gång per termin. I elevernas individuella utvecklingsplaner sammanfattas dock inte vilka insatser som behövs för att elever ska klara kunskapskraven och i övrigt utvecklas så långt som det är möjligt. Dessutom ges inte skriftliga omdömen i samtliga ämnen som eleven får undervisning i. Skolan måste rätta till detta eftersom individuella utvecklingsplaner som ger sådan information behövs för att elever och föräldrar ska kunna följa och påverka kunskapsutvecklingen.

I arbetet med att ge särskilt stöd är det viktigt att det fortsättningsvis i de åtgärdsprogram som skolan utarbetar för elever i behov av särskilt stöd tydligt framgår vilka elevens behov är. Detta är en förutsättning för att skolan ska kunna avgöra om de åtgärder som beslutas är bra verktyg för att tillgodose elevens behov. Rektorn måste se till att åtgärdsprogrammen har en god kvalitet och uppfyller skollagens krav vilket har betydelse för enskilda elevers möjligheter att nå målen.

Eleverna måste även känna till mål och krav för utbildningen för att aktivt kunna utöva inflytande över utbildningen. Enligt eleverna varierar det utifrån ämne och lärare i vilken grad eleverna ges möjlighet till inflytande. Lärarna har inte diskuterat pedagogiska frågor på något systematiskt sätt. Det har i intervjuerna med lärare och rektorn också framkommit att det inflytande som ges elever sker utan gemensam planering. Lärarna uppger att de inte i tillräcklig utsträckning har diskuterat begreppet elevinflytande med syftet att få en gemensam hållning kring inflytande i relation till elevernas utveckling och möjligheter i takt med stigande ålder och mognad och det ingår inte heller i lärarnas planering.

Rektorn vid skolan är nyttillträdd och uttrycker en ambition att leda skolan och utveckla det pedagogiska arbetet på skolan. Vid Skolverkets inspektion 2006 hade skolan behov av förbättringsinsatser som motsvarar brister som upptäckts vid denna inspektion. Det gäller exempelvis att skolan även då skulle följa upp elevernas kunskapsutveckling i samtliga ämnen, förbättra elevinflytandet, förbättra elevernas medvetande om målen. Dessutom behövde kvalitetsredovisningen förbättras och även då gällde det att kvalitetsarbetet måste vara ett red-

skap för det kontinuerliga förbättringsarbetet. Det är anmärkningsvärt att skolan sju år senare har samma brister.

Skolinspektionen pekar i denna tillsyn på ett antal områden som huvudman och rektor måste åtgärda för att förbättra elevernas måluppfyllelse. Mot denna bakgrund fattar Skolinspektionen följande beslut.

Skolinspektionens ingripande

Föreläggande

Skolinspektionen förelägger med stöd av 26 kap. 10 § skollagen (2010:800) Borås kommun att vidta nedanstående åtgärder för att avhjälpa påtalade brister. De vidtagna åtgärderna ska senast den 14 juni 2013 redovisas för Skolinspektionen.

Undervisning och lärande

Bedömning

Borås kommun måste vidta följande åtgärder för att förbättra arbetet inom bedömningsområdet Undervisning och lärande.

- Skolan ska klargöra för elever vilka mål utbildningen har.
- Undervisningen ska utgå från och omfatta läroplanens krav.
- Undervisningen i olika ämnesområden ska samordnas så att eleverna får möjlighet att uppfatta större kunskapsområden som en helhet
- Lärarna ska samverka med varandra i arbetet med att nå utbildningsmålen och för att ge överblick och sammanhang
- Lärarna ska anpassa undervisningen efter elevers behov, förutsättningar, erfarenheter och tänkande
- Lärarna ska ge elever som lätt når kunskapskraven som minst ska uppnås ledning och stimulans för att nå längre i sin kunskapsutveckling

Motivering

För varje skolform och för fritidshemmet gäller en läroplan. Läroplanen anger utbildningens värdegrund och uppdrag. Den anger också mål och riktlinjer för utbildningen. Enligt läroplanen ska skolan klargöra för elever och föräldrar vilka mål utbildningen har, vilka krav skolan ställer och vilka rättigheter och skyldigheter elever och deras vårdnadshavare har. Undervisningen i olika ämnesområden ska samordnas så att eleverna får möjlighet att uppfatta större kunskapsområden som helhet. Enligt läroplanen ska lärarna samverka med varandra i arbetet med att nå utbildningsmålen och för att ge överblick och sammanhang. Dessutom ska lärarna anpassa undervisningen efter elevers be-

hov, förutsättningar, erfarenheter och tänkande. I läroplanens kapitel om övergripande mål och riktlinjer framgår bl.a. att samsamarbetsformerna mellan förskoleklass, skola och fritidshem ska utvecklas för att berika varje elevs mångsidiga utveckling och lärande. Enligt skollagen ska de elever som lätt når de kunskapskrav som minst ska uppnås ges ledning och stimulans för att nå längre i sin kunskapsutveckling.

Av intervjuer med lärare och elever framkommer att det är skillnad mellan olika lärares arbete med att synliggöra målen/kunskapskraven. Vid inspektionen besöktes ett antal lektioner där observationer gjordes. Observationerna visar att kvaliteten på lektionerna varierar, på vissa av lektionerna är det tydligt att den nu gällande läroplanen Lgr11 inte anammats fullt ut, på andra är läroplanen mer synlig. Även observationer av hur lärarna anknyter till kunskapskrav och mål visar att det finns skillnader mellan de olika lärarna. Detta verifieras av eleverna som uppger att det fungerar väl i någon klass men inte i samtliga. Lärare säger att de kan bli bättre på att hänvisa till kunskapskraven i det dagliga arbetet, men menar också att skolan inte har en gemensam strategi för hur arbetet med att tydliggöra målen/kunskapskraven ska ske. Även rektor har uppmärksammat att lärarna har olika sätt att tolka uppdraget och att de inte diskuterat ett gemensamt sätt. Skolan har under de senaste åren, enligt lärarna saknat tydlig pedagogisk ledning, vilket gjort att många viktiga frågor och ställningstagande inte diskuterats. Varje enskild lärare har därför utifrån sina egna bedömningar, tolkat styrdokumentet. Mycket av skolans arbete har, enligt lärarna, därför gått på rutin och vissa delar har fallit bort. Lärarna ger flera exempel på projekt och insatser som tidigare gjorts men där utvecklingen stannat av. Lärarna säger att "de inte gemensamt arbetat med de nya kursplanerna och hur man ska arbeta med informationen till eleverna". Enligt lärarna "är det kanske inte alltid så att all undervisning och alla läromedel är planerade efter de nya kunskapskraven". Vid intervjun med lärarna framkommer också det att de inte diskuterat den nya läroplanen och vad den innebär för förändringar när det gäller sättet att undervisa. Några diskussioner eller utvecklingsarbeten finns inte dokumenterade och rektorn uppger att hon haft svårt att bedöma hur skolan arbetat tidigare och framförallt vilka resultat arbetet gett. Skolan saknar all form av utvärdering och enligt lärarna har situationen gjort att undervisningen i olika ämnesområden inte samordnats så att eleverna får möjlighet att uppfatta större kunskapsområden som en helhet. Även eleverna uppger att de sällan får möjlighet att arbeta ämnesövergripande. Lärarna säger att de samverkar till viss del med varandra i arbetet med att nå utbildningsmålen och för att ge överblick och sammanhang. Det gäller inte alla lärare och det sker inte på ett systematiskt planerat sätt. Lärarna säger att när det sker är det mer spontant på vissa lärares initiativ. Detta verifieras av rektor som också konstaterat att skolan brister när det gäller det pedagogiska arbetet och framför allt när det

gäller utveckling av det pedagogiska arbetet. I samband med att hon tillträdde som ny rektor har flera insatser gjorts för att utveckla det pedagogiska arbetet på skolan, så som pedagogiska diskussioner samt samverkan med den andra skolan som rektor ansvarar för, men dessa insatser har ännu inte hunnit påverka elevernas vardag och därför inte utvärderats.

Lektionsobservationerna visar också att lärarnas sätt att planera och genomföra undervisning skiljer sig åt. I något fall observerades en klar och tydlig struktur med tydlig lektionsstart och lektionsslut där läraren arbetade aktivt både med elever som behöver mer stöd än de övriga och elever som behöver utmaningar. I andra fall observerades lektioner där det var svårt att förstå hur uppgifterna tydligt hörde ihop med inledning eller kunskapskrav. Detta förklaras inte heller av läraren. Enligt eleverna är de flesta lektioner lika varandra och möjligheten att bli utmanad skiljer beroende på vilken lärare de har. Både elever och lärare anser att elever som behöver extra stöd kan få det av resursläraren vilket också verifieras av rektor. Detta tolkas av vissa lärare så att den ordinarie lektionen inte behöver anpassas efter elevernas förutsättningar och erfarenheter eftersom elever i behov av stöd får stödet företrädesvis utanför klassen. Sättet att ge stöd eller ge utmaningar är inte konsekvent eller lika mellan de olika lärarna och orsaken till det är enligt lärarna att de inte diskuterat sätt att undervisa. Eleverna säger att det beror på vilken lärare de har om de får stöd inom klassens ram eller inte och att detsamma gäller utmaningar.

Det framgår tydligt vid intervjuer med rektor och lärare att det inte förekommer något organiserat samarbete mellan skolan och förskoleklassen vid Dannelseskolan, trots att verksamheterna är lokalintegrerade.

Av utredningen framgår att skolan inte klargör för elever vilka mål utbildningen har. Undervisningen utgår inte alltid från läroplanens krav. Undervisningen i olika ämnesområden samordnas inte så att eleverna får möjlighet att uppfatta större kunskapsområden som en helhet och lärarna samverkar inte i tillräcklig hög grad med varandra i arbetet med att nå utbildningsmålen och för att ge överblick och sammanhang. Utredningen visar också att undervisningen inte alltid är strukturerad och lärarna anpassar inte undervisningen efter elevers behov, förutsättningar, erfarenheter och tänkande. Dessutom ger inte lärarna elever som lätt når kunskapskraven som minst ska uppnås ledning och stimulans för att nå längre i sin kunskapsutveckling. Vidare framgår att det inte förekommer någon organiserad samverkan mellan förskoleklassen och grundskolans tidigare årskurser. Verksamheten uppfyller därmed inte författningarnas krav och huvudmannen föreläggs att avhjälpa bristerna.

Författning

1 kap. 4 § andra stycket, 3 kap. 3 § skollagen

1 kap. 11 § första stycket skollagen

Lgr 11 1 Skolans värdegrund och uppdrag, Rättigheter och skyldigheter

Lgr 11 2.2 Övergripande mål och riktlinjer, Kunskaper, riktlinjer

Lgr 11 2,5 Övergång och samverkan

Lgr 11, 2.8 Övergripande mål och riktlinjer, Rektorns ansvar

Grundläggande värden och inflytande

Bedömning

Borås kommun måste vidta följande åtgärder för att förbättra arbetet inom bedömningsområdet Grundläggande värden och inflytande.

- Utformningen av inflytandet ska anges i planeringen av verksamheten och skolan ska ha en tydlig progression för att ge eleverna ökat inflytande utifrån ålder och mognad
- Eleverna ska ha ett reellt inflytande på arbetssätt, arbetsformer och undervisningens innehåll

Motivering

Enligt skollagen ska elever ges inflytande över utbildningen. Enligt läroplanen ska läraren svara för att alla elever får ett reellt inflytande på arbetssätt, arbetsformer och undervisningens innehåll. Av såväl skollag som läroplanen framgår att elevernas inflytande ska anpassas efter deras ålder och mognad. Rektor har ansvar för att skolans arbetsformer utvecklas så att ett aktivt elevinflytande gynnas. Den närmare utformningen av inflytandet ska anges i samband med den planering av verksamheten som föreskrivs i bestämmelserna om systematiskt kvalitetsarbete.

Rektor uppger att lärarna kommit olika långt när det gäller elevinflytande. Intervjuade lärare säger att det händer att de i början av ett arbetsområde presenterar kraven för området och tillsammans med eleverna samtalar om val av arbetssätt och redovisningsform. Enligt de intervjuade eleverna förekommer det inte ofta. Det vanligaste är, enligt eleverna, att lärare presenterar en färdig planering för vad och hur de ska arbeta med kommande arbetsområden. Enligt eleverna varierar det dock utifrån ämne och lärare i vilken grad eleverna ges möjlighet till inflytande. Lärarna har, som tidigare nämnts, inte diskuterat pedagogiska frågor på något systematiskt sätt. Någon av lärarna har diskuterat elevinflytande med eleverna men det framkommer att lärarna kommit olika långt i detta arbete. Eleverna uppger samstämmigt i intervju att de inte känner igen eller varit delaktiga i arbetet med lärarnas planeringar och inte heller haft inflytande på undervisningens innehåll. Detta verifieras i Skolinspektionen enkät där eleverna svarar mer negativt än genomsnittet av de elever som svarat

i denna enkätomgång. Rektorn uppger i intervju att det formella demokratiska arbetet fungerar bra och att några av lärare har kommit igång med lokala pedagogiska planeringar där man ska involvera eleverna men att utvecklingen av lokala pedagogiska planeringar är ett pågående förbättringsarbete i skolan.

Det har i intervjuerna med lärare och rektorn också framkommit att det inflytande som ges elever sker utan gemensam planering. Lärarna uppger att de inte i tillräcklig utsträckning har diskuterat begreppet elevinflytande med syftet att få en gemensam hållning kring inflytande i relation till elevernas utveckling och möjligheter i takt med stigande ålder och mognad.

Av utredningen framgår att eleverna inte har ett reellt inflytande på undervisningens arbetssätt, arbetsformer och innehåll. Utformningen av inflytandet anges inte i planeringen av verksamheten och skolan har inte en tydlig progression för att ge eleverna ökat inflytande utifrån ålder och mognad. Verksamheten uppfyller därmed inte författningarnas krav och huvudmannen föreläggs att avhjälpa bristen.

Författning

1 kap. 10 § samt 4 kap. 9 och 14 §§ skollagen

Lgr 11 1 Skolans värdegrund och uppdrag, Rättigheter och skyldigheter 2.3 Övergripande mål och riktlinjer, Elevernas ansvar och inflytande 2.8 Övergripande mål och riktlinjer, Rektorns ansvar

Trygghet och studiero

Bedömning

Borås kommun måste vidta följande åtgärder för att förbättra arbetet inom bedömningsområdet Trygghet och studiero.

- Vid skolan ska det genomföras åtgärder för att förebygga och förhindra att elever utsätts för kränkande behandling.
- Det ska finnas en plan mot kränkande behandling som innehåller dels konkreta åtgärder som skolenheten avser att påbörja och genomföra under det kommande året utifrån aktuell kartläggning, dels en redogörelse för hur föregående års åtgärder har genomförts.

Motivering

Enligt skollagen ska huvudmannen se till att det genomförs åtgärder för att förebygga och förhindra att barn och elever utsätts för kränkande behandling. Huvudmannen är skyldig att skyndsamt utreda omständigheterna kring de uppgivna kränkningarna och i förekommande fall vidta de åtgärder som kan krävas för att förhindra kränkande behandling i framtiden. Enligt skollagen ska

det också inom ramen för varje särskild verksamhet bedrivs ett målinriktat arbete för att motverka kränkande behandling av barn och elever. Varje år ska det upprättas en plan med de åtgärder som behövs för att förebygga och förhindra att barn och elever utsätts för kränkande behandling. Planen ska innehålla en redogörelse för vilka åtgärder som avses att påbörjas eller genomföras under det kommande året. En redogörelse för hur de planerade åtgärderna har genomförts ska tas in i efterföljande års plan.

Enligt både lärare och elever är det för det mesta lugnt och tryggt på skolan. Det finns dock ett antal elever som, enligt de intervjuade eleverna, blir mobbade. De intervjuade eleverna anser att de elever som, enligt deras uppfattning, blir mobbade känner sig utsatta och de tycker inte att skolan gör något åt detta. Lärarna verifierar elevernas båda utsagor och anser att det i någon grupp finns problem. Enligt lärarna så tar de dock hand om de flesta problemen så fort de uppstår men sättet att agerar skiljer mellan lärarna. Lärarna har inte samma syn på när eller hur de ska ingripa. De säger också att likabehandlingsplanen, som är relativt ny och gjord tillsammans med ett antal andra skolor, inte är ett dokument som används i vardagen och att gemensamma rutiner saknas. Enligt rektor så finns det en osäkerhet kring rutinerna och även rektor anser att det finns en viss oro i någon av grupperna och att skolan ännu inte kommit tillrätta med denna oro.

Den oro som lärare, rektor och elever ger uttryck för återspeglas även i Skolinspektionens enkät där det framkommer att eleverna skattat frågan om eleverna respekterar varandra lägre än genomsnittet av svar som elever på samtliga skolor i frågeomgången gett. Detta gäller även om läraren är rättvis. Däremot skattar de studieron högre än genomsnittet på samtliga skolor i frågeomgången. Även lärarna skattar frågorna kring kränkningar lägre än genomsnittet men högre på studiero. Samma tendens fast något svagare finns i svaren som vårdnadshavarna gett.

På Dannikeskolan finns en likabehandlingsplan som också innehåller en plan mot kränkande behandling. Planen innehåller redogörelse av vilka lagar som gäller, definitioner, förebyggande arbete, konkreta handlingsplaner och åtgärder samt rutiner för hur rapportering till rektor och huvudman ska gå till, men saknar andra delar. I det förebyggande arbetet kartlägger skolan regelbundet verksamheten bland annat med hjälp av enkäter och genom samtal med samtliga elever. Kartläggningen och skolans enkäter samt intervju med elever visar att skolan upplevs som trygg. I skolans likabehandlingsplan syns dock inte slutsatserna från analysen av kartläggningen samt de eventuella åtgärder som behöver vidtas efter kartläggningen det finns inte heller någon redovisning av föregående års åtgärder genomförts. Enligt lärarna har kartläggningen inte diskuterats och därför har inte heller diskuterats vad de behöver arbeta med. En-

ligt rektor är de medvetna om planens brister och personalen kommer att arbeta om planen.

Utredningen visar att det finns elever som känner sig otrygga och att rutinerna kring hur detta ska avhjälpas inte är tydliga. Vid skolan genomförs inte tillräckliga åtgärder för att förebygga och förhindra att elever utsätts för kränkande behandling. Detta innebär att det finns risk för att lärare inte vidtar de omedelbara eller tillfälliga åtgärder som är befogade för att tillförsäkra eleverna trygghet. Skolans plan mot kränkande behandling anger inte vilka konkreta åtgärder som skolenheten, utifrån aktuell kartläggning avser påbörja och genomföra under det kommande året. Därmed utgår inte planen från de behov som finns vid skolenheten. Planen saknar också en redogörelse för hur föregående års åtgärder har genomförts. Arbetet med den årliga planen kan, enligt Skolinspektionen, inte följas upp och den kan därför upplevas som statisk och inte som ett levande aktivt dokument. Verksamheten uppfyller därmed inte författningarnas krav och huvudmannen föreläggs att avhjälpa bristen.

Författning

6 kap. 6,7,8,10 §§ skollagen,

Lgr 11 2.1 Övergripande mål och riktlinjer, Normer och värden

Särskilt stöd

Bedömning

Borås kommun måste vidta följande åtgärder för att förbättra arbetet inom bedömningsområdet Särskilt stöd.

- Eleverna ska få det särskilda stöd som utredningen har visat att de behöver
- Rektor ska se till att beslut fattas om åtgärdsprogram och att åtgärdsprogrammen ska ange vilka behoven är och hur åtgärderna ska följas upp och utvärderas

Motivering

Enligt skollagen ska det anmälas till rektor om det framkommer att det kan befaras att en elev inte kommer att nå de kunskapskrav som minst ska uppnås eller har andra svårigheter i sin skolsituation. Vidare ska, enligt skollagen, rektor se till att elevens behov av särskilt stöd skyndsamt utreds och om en utredning visar att en elev är i behov av särskilt stöd, ska hon eller han ges sådant stöd. Ett åtgärdsprogram ska utarbetas för en elev som ska ges särskilt stöd. Av programmet ska framgå vilka behoven är, hur de ska tillgodoses och hur åtgärderna ska följas upp och utvärderas.

Av samtal med rektorn framkommer att skolan har rutiner för att identifiera elever som kan befaras inte nå kunskapskraven och rektorn ser till att elevens behov utreds och att åtgärdsprogram upprättas. Av de åtgärdsprogram som Skolinspektionen tagit del av framgår inte tydligt vilka behoven är. I åtgärdsprogrammen finns inga tydliga mål framskrivna. Där anges kort vilka förmågor eleven behöver utveckla, vilka insatser som krävs från skolan och av eleven. Ingenstans står det vad eleven förväntas uppnå med hjälp av insatserna. Insatserna står inte heller i relation till vad som beskrivs som elevens förmågor som behöver utvecklas. Insatserna är av karaktären "X får extra lästräning" men inte vad detta ska utveckla och inte hur skolan ska kunna följa upp detta. Elevens insats beskrivs som att eleven ska koncentrera sig och ta tillvara lästiden. Ingenstans står det hur skolan ska hjälpa eleven att koncentrera sig eller hur skolan ska bli mer effektiv för eleven. Dessa insatser går inte heller att knyta till beskrivningen av vilka förmågor som ska stöttas. Av de åtgärdsprogram som Skolinspektionen läst framgår inte hur åtgärderna ska följas upp och utvärderas och skolan saknar uppföljningar av åtgärderna och därmed har inte åtgärdsprogrammets insatser utvärderats. Åtgärdsprogrammen saknar dessutom överklagandehänvisning.

Vid samtal med rektorn framkommer att det finns elever vid skolan som sedan länge ges särskilt stöd exempelvis i form av elevassistent utan att skolan följt upp och utvärderat dessa insatser och upprättat ett aktuellt åtgärdsprogram för eleven. Dessutom finns det elever som, enligt rektor, kommer få det svårt att nå de nationella kunskapskraven, där ingen utredning är gjord och som saknar åtgärdsprogram.

Av utredningen framkommer att det finns elever som inte får det särskilda stöd som utredningen visat att de behöver. Utredningen visar också att de åtgärdsprogram som beslutats inte anger vilka elevens behov är och inte hur åtgärderna ska följas upp och utvärderas. Vidare framkommer att det finns åtgärdsprogram som inte följs upp och där insatserna inte utvärderas löpande. Det finns också elever i behov av särskilt stöd som saknar åtgärdsprogram. Åtgärdsprogrammen saknar överklagandehänvisning. Verksamheten uppfyller därmed inte författningarnas krav och huvudmannen föreläggs att åtgärda bristerna.

Författning

3 kap. 8–9 §§ skollagen

Bedömning och betygssättning

Bedömning

Borås kommun måste vidta följande åtgärder för att förbättra arbetet inom bedömningsområdet Bedömning och betygssättning.

- Omdömena i de skriftliga individuella utvecklingsplanerna ska avse elevens kunskapsutveckling i förhållande till kunskapskraven
- I de individuella utvecklingsplanerna ska det framgå vilka insatser som behövs för att eleven ska nå kunskapskraven och i övrigt utvecklas så långt som möjligt

Motivering

Enligt skollagen ska läraren i en skriftlig individuell utvecklingsplan ge omdömen om elevens kunskapsutveckling i förhållande till kunskapskraven i de ämnen som eleven får undervisning i. I de individuella utvecklingsplanerna ska det vidare framgå en sammanfattning av vilka insatser som behövs för att eleven ska nå kunskapskraven och i övrigt utvecklas så långt som möjligt inom ramen för läroplanen.

Vid skolan genomförs utvecklingssamtal och i samband med dessa upprättas individuella utvecklingsplaner med skriftliga omdömen. Skriftliga omdömen ges i samtliga ämnen med undantag av att det i årskurserna 4-6 endast ges skriftliga omdömen i de natur- och samhällsorienterande blocken och inte i alla de ämnen som ingår i varje block. Omdömet ges utan vidare kommentarer genom att ett kryss sätts under en rubrik som exempelvis "prognos att nå målen". Av dokumenten och samtal med rektorn framgår att det i elevernas individuella utvecklingsplaner i samtliga årskurser inte sammanfattas vilka insatser som behövs för att eleven ska nå kunskapskraven och i övrigt utvecklas så långt som möjligt inom ramen för läroplanen. Det framkommer också att det finns elever vid skolan som inte fått skriftliga omdömen.

Utredningen visar att det för varje elev vid Dannikeskolan inte ges skriftliga omdömen om elevens kunskapsutveckling i förhållande till kunskapskraven. De skriftliga omdömena omfattar i årskurs 4-6 inte heller alla ämnen som eleven får undervisning i eftersom de naturorienterande och samhällsorienterande ämnena inte redovisas. Vidare visar utredningen att det i elevernas individuella utvecklingsplaner inte sammanfattas vilka insatser som behövs för att eleven ska nå kunskapskraven och i övrigt utvecklas så långt som möjligt. Verksamheten uppfyller inte författningarnas krav och huvudmannen föreläggs att avhjälpa bristen.

Författning

10 kap. 13 § skollagen

Pedagogiskt ledarskap och utvecklingen av utbildningen

Bedömning

Borås kommun måste vidta följande åtgärder för att förbättra arbetet inom bedömningsområdet Pedagogiskt ledarskap och utvecklingen av utbildningen.

- Rektorn ska ansvara för att det bedrivs ett systematiskt kvalitetsarbete som består i planering, uppföljning och utveckling av utbildningen
- Kvalitetsarbetet ska genomföras under medverkan av lärare, övrig personal och elever. Elevernas vårdnadshavare ska ges möjlighet att delta i arbetet
- Rektor ska ta ansvar för att kvalitetsarbetet är dokumenterat och att det finns rutiner för att redovisa konstaterade utvecklingsbehov till huvudmannen

Motivering

Enligt skollagen är det rektorns ansvar att se till att det på skolenhetsnivå genomförs ett systematiskt kvalitetsarbete som består i planering, uppföljning och utveckling av utbildningen. Det systematiska kvalitetsarbetet ska dokumenteras. Inriktningen på det systematiska kvalitetsarbetet ska vara de mål som finns för utbildningen i skollagen och andra föreskrifter (nationella mål). Att rektorn har ett särskilt ansvar för att skolans resultat följs upp och utvärderas i förhållande till de nationella målen betonas även i läroplanen.

Skolan har under en tid, enligt både lärare och rektor, saknat tydlig pedagogisk ledning. Detta har gjort att flera påbörjade processer och utvecklingsarbeten avstannat eller inte fullföljts. Det har också inneburit att skolan helt saknar ett systematiskt kvalitetsarbete. Inga av de tidigare insatserna har systematiskt dokumenterats och är därför omöjliga att följa upp. Den nuvarande rektorn har försökt samla ihop de resultat som finns men dessa är inte analyserade och dokumentationen är mycket begränsad. Av intervjuer med rektor framgår också att resultaten (exempelvis kunskapsresultat samt resultat av normer och värden, inflytande och särskilt stöd) i verksamheten inte sammanställs och gemensamt analyseras samt kopplas till skolans arbetsmetoder, i syfte att identifiera utvecklingsbehov. Rektor har, på den korta tid hon varit på skolan, försökt få fram material men materialet är motstridigt och saknar all form av analys. Lärare och elever bekräftar att eftersom inget systematiskt kvalitetsarbete pågått har de inte heller deltagit i något sådant. Huvudmannen har inte heller fått någon information om skolans utvecklingsbehov förutom det huvudmannen själv tagit reda på via centralt givna enkäter, inrapporterad statistik och liknande.

Av utredningen framgår att rektorn inte har tagit ansvar för att det vid Danniskolan bedrivs ett systematiskt kvalitetsarbete eftersom skolan inte gör systematiska uppföljningar, planering och utvärderingar av resultaten i verksamheten som en grund för att identifiera skolans behov av utveckling i förhållande till de nationella målen och att detta inte dokumenteras. Utredningen visar också att varken personal eller elever har deltagit kvalitetsarbetet samt att det saknas rutiner för att redovisa konstaterade utvecklingsbehov till huvudmannen. Verksamheten uppfyller inte författningarnas krav och huvudmannen föreläggs att avhjälpa bristen.

Författning

4 kap. 4-7 §§ skollagen, Lgr 11 punkt 2.8 Övergripande mål och riktlinjer, Rektorns ansvar

På Skolinspektionens vägnar

Hans Larson
Enhetschef

Kjell Ahlgren
Föredragande

Bilaga:

Bilaga 1 Allmänt om tillsynen

Allmänt om tillsynen

Skolinspektionen genomför regelbundet tillsyn i alla kommuner för att granska skolväsendet. Tillsyn genomförs samtidigt i de fristående skolor som finns i kommunen.

Vid tillsynen tar Skolinspektionen ställning till i vad mån verksamheten ger förutsättningar för barn, ungdomar och vuxenstuderande att nå de nationella målen och bedömer om huvudmännen uppfyller de krav som författningarna ställer på verksamheten. Tillsynen fokuserar på sådana faktorer som har betydelse för en god lärandemiljö och för elevernas möjligheter att uppnå kunskapsmålen. Förutom att Skolinspektionen bedömer måluppfyllelsen inriktas tillsynen mot tre huvudområden: **Elevernas utveckling mot målen, ledning och utveckling av utbildningen samt enskild elevs rätt.**

Varje skola får efter besöket ett beslut där iakttagelser och bedömningar som rör den granskade skolan redovisas. För offentliga huvudmän sammanställs iakttagelser och bedömningar, som rör huvudmannens ansvar för utbildningsverksamheten i kommunen, i ett beslut (kommunbeslut). Kommunens förskoleverksamhet och verksamheten vid fritidshemmen redovisas i var sitt sammanfattande beslut. Fritidshem vid fristående skolor inspekteras i anslutning till tillsynen av den fristående grundskolan. Skolinspektionen ger alltid huvudmännen möjlighet att ta del av och lämna synpunkter på sakuppgifter i besluten.

Skolinspektionens granskning avser emellertid inte att ge en heltäckande bild av tillståndet i skolväsendet utan i vilken utsträckning huvudmannen, vid det aktuella granskningstillfället, avviker från de krav och förväntningar som uttrycks i skollag, läroplaner och övriga författningar som rör skolväsendet, inom de granskade områdena. Beskrivningarna och bedömningarna i besluten grundas på de dokument som huvudman och skolor lämnat samt på de iakttagelser och intervjuer som genomförts vid besök i verksamheten. Även annan information från Skolverkets nationella uppföljningssystem, eller som finns publicerad på annat sätt, har använts. Skolinspektionen använder olika tillsynsmetoder vilket innebär att besöken vid skolor och verksamheter kan variera avseende såväl omfattningen som av vilka grupper som intervjuas. Vid kommunala förskolor och fritidshem grundar sig inspektionen i huvudsak på intervjuer med personal, föräldrar och ledning.

För den offentliga verksamheten kompletteras alla beslut med en muntlig återrapportering av inspektörerna till företrädare för huvudmannen.

Inom de områden där Skolinspektionen bedömt att det finns brister har huvudman och rektor eller förskolechef ett ansvar för att åtgärder vidtas. Med

anledning av tillsynen ska huvudmannen till Skolinspektionen redovisa vilka åtgärder som har vidtagits i verksamheterna inom den tid och i den ordning som anges i beslutet.

Ytterligare information om den regelbundna tillsynen finns på Skolinspektionens webbplats (www.skolinspektionen.se/Tillsyn).